

**השפעותיהם של מסוגלות עצמית לחיפוש עבודה, מסוגלות עצמית לשימוש
באינטרנט ותמיכה חברתית על חיפוש עבודה באמצעות האינטרנט בקרב
מובטלים בישראל / דה לה פואנטה שושנה**

תקציר :

בשל רמת האבטלה הגבוהה בישראל בשנים האחרונות, יש לנושא חיפוש העבודה חשיבות רבה כיום. מצב של אבטלה הינו מצב שלילי לאדם המובטל וכן למשפחתו ולסביבתו. התופעות השליליות מתבטאות הן בבעיות פזיולוגיות והן בבעיות פסיכולוגיות, כגון לחץ דם גבוה, מחלות לב, דיכאון וחרדה. לאחר תעסוקה מחדש הנזק שנגרם בזמן האבטלה קטן ואף נעלם.

כיצד ניתן לעבור ממצב של אבטלה למצב של תעסוקה מחדש? נמצא כי עצמת חיפוש עבודה, התדירות שבה אנשים עושים שימוש בשיטות חיפוש עבודה שונות, קשורה באופן חיובי לתעסוקה מחדש. לאנשים המשקיעים יותר זמן ומאמץ בחיפוש עבודה, יש סיכוי גדול יותר למצוא עבודה חדשה. עד לפני עשור השיטות הרווחות ביותר עבור מי שחיפש עבודה היו מעקב אחר מודעות דרושים בעיתון וניצול קשרים אישיים. כיום המצב שונה בעקבות פריצתו של האינטרנט לשימוש ציבורי.

האינטרנט מציע מגוון אפשרויות של חיפוש עבודה כגון לוחות דרושים מקוונות, פורומים למובטלים ודפי גיוס עובדים באתרים של חברות. באינטרנט ניתן למצוא מידע רב על דרכים לשיפור תדמית בזמן ראיון, על דרכים מומלצות לכתוב קורות חיים ועל חברות במשק, בנוסף למידע על משרות פנויות. בנוסף, האינטרנט הפך לכלי מרכזי בגיוס עובדים. חברות רבות מסתמכות רק על האינטרנט על מנת למצוא עובדים פוטנציאליים, ולא מפרסמות משרות פנויות במקומות אחרים. בעקבות כך, למי שמשתמש באינטרנט בעת חיפוש העבודה יש יתרון על פני עמיתו המובטל שאינו עושה שימוש במדיום זה. ובכל זאת לא כל המובטלים משתמשים באינטרנט על מנת למצוא עבודה. המחקר הנוכחי נערך על מנת לגלות מה מונע מאדם מובטל להשתמש באינטרנט בעת חיפוש עבודה. מטרת מחקר זה הייתה לבדוק משתנים אשר יכולים להשפיע על חיפוש עבודה באינטרנט ולשלב אותם במודל של חיפוש עבודה באינטרנט.

סקירת הספרות מעידה על מחסור במחקרים בנושא חיפוש עבודה באינטרנט. רוב המחקרים בנושא מחפש העבודה באמצעות האינטרנט הינם תיאוריים, ומסתפקים בניתוח של נתונים דמוגרפיים. מחקרים אחרים מתמקדים בתהליך חיפוש העבודה באינטרנט מנקודת מבטו של המגייס ובוחנים בעיקר תפיסות של רמת המשיכה הארגונית. עד כה לא נערכו מחקרים על המשתנים אשר מעודדים את האדם המובטל או מונעים ממנו את השימוש באינטרנט לצורך חיפוש עבודה.

ההנחה עליה מסתמך מחקר זה, היא שלמשתתפים אשר נמצאו בעבר כקשורים הן לעצמת חיפוש עבודה מסורתית והן לשימוש באינטרנט, יהיה קשר מובהק לחיפוש עבודה באינטרנט. המשתתפים שנכללו בעבודה זו הם מסוגלות עצמית (self-efficacy) - בהתמקדות על מסוגלות עצמית לחיפוש עבודה (job search self-efficacy) ומסוגלות עצמית לשימוש באינטרנט (Internet self-efficacy) - ותמיכה חברתית (social support). ההשערה לגבי משתתפים אלו הייתה שימצא קשר חיובי בינם לבין חיפוש עבודה באינטרנט. בנוסף נמדדו המשתתפים: שימוש באינטרנט, עצמת חיפוש עבודה באופן מסורתי, שימוש בדואר אלקטרוני ותמיכה של בן הזוג. כל המשתתפים הללו נכללו במודל מוצע של חיפוש עבודה באינטרנט, אשר מצביע על קשרים חיוביים בין המשתתפים (תרשים 6 עמוד 53).

371 שאלונים נאספו ב-17 לשכות תעסוקה ברחבי הארץ. ממלאי השאלונים היו מובטלים יהודים המחפשים עבודה. מניתוח הנתונים עולה שלכל המשתתפים שנמדדו היה קשר חיובי מובהק עם עצמת חיפוש עבודה באינטרנט, למעט תמיכה חברתית. ניתוח רגרסיה מגלה כי המשתתפים החשובים ביותר לחיפוש עבודה באינטרנט הם עצמת חיפוש עבודה באופן מסורתי, שימוש באינטרנט, מסוגלות עצמית לשימוש באינטרנט ושימוש בדואר אלקטרוני, בסדר הזה. כל הנתונים שאינם דמוגרפים שנמדדו במהלך המחקר שולבו במודל מתוקן של עצמת חיפוש עבודה באינטרנט, אשר מצביע על הקשרים בין המשתתפים (תרשים 7, עמוד 70).

נתונים נוספים מגלים כי 73% מנבדקי המדגם השתמשו באינטרנט לצורך חיפוש עבודה. אך, ממוצע עצמת חיפוש עבודה באינטרנט למדגם כולו היה 2.3 מתוך סקאלה של אחד עד חמש. ממוצע זה הינו נמוך ביחס לממוצע עצמת חיפוש עבודה באופן מסורתי, שהיה 3.2 במדגם הנוכחי. מהנתונים עולה כי מחפש העבודה באינטרנט הינו גבר משכיל בכל גיל, עם גישה לאינטרנט מהבית, בעל מסוגלות עצמית גבוהה לשימוש באינטרנט, עם רמות גבוהות של שימוש באינטרנט ובדואר אלקטרוני, אשר משקיע יותר זמן ומאמץ בחיפוש עבודה מסורתית.

הדיון כולל הצעות להתערבויות המיועדות להגביר את עצמת חיפוש העבודה באמצעות האינטרנט בקרב מובטלים.

מס' מיון בספריה :
650.140285 LA-FUE s
מס' מערכת בספריה :
1139607